

Projekt

z dnia 17 sierpnia 2020 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W ZAKROCZYMIU**

z dnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 dla gminy Zakroczym

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713) oraz art. 176 pkt.1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821) uchwala się, co następuje :

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020 -2022” dla gminy Zakroczym stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały nr

Rady Miejskiej w Zakroczymiu

z dnia

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2020-2022

DLA GMINY ZAKROCZYM

I. Wprowadzenie

Dziecko i rodzina wymagają szczególnego wsparcia, troski i ochrony. Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest naturalnym i niezastąpionym środowiskiem rozwoju dziecka. Zdarza się jednak, że funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, których oddziaływanie czyni ją dysfunkcyjną, nie potrafiącą sprostać obowiązkom wobec dzieci oraz skutecznie rozwiązywać problemów. W sytuacji, gdy zagrożone jest dobro dziecka, powinno być ono chronione przez państwo.

Występujące w rodzinie problemy często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań wszystkich instytucji działających na rzecz dziecka. Pomoc powinna opierać się na wspomaganiu osób i rodzin we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Gminny Program Wsparcia Rodziny na lata 2020-2022 dla gminy Zakroczym jest kontynuacją wybranych celów i zadań wskazanych do realizacji w programach na lata 2014-2016 oraz 2017-2019. Jest przygotowany w oparciu o art.176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821).

Podstawowym założeniem Programu jest utworzenie spójnego, scentralizowanego systemu wsparcia dzieci oraz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dziecka powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami.

II. Podstawa prawna

Gminny Program Wspierania Rodziny jest spójny z przepisami dotyczącymi ochrony dziecka i rodziny, a w szczególności z :

- 1) ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713),
- 2) ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821),
- 3) ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.),
- 4) ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329),
- 5) ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218),
- 6) ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.),
- 7) ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.),
- 8) ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327 ze zm.),
- 9) ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 ze zm.),
- 10) ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808 ze zm.),
- 11) ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 ze zm.).

III. Diagnoza

Gmina Zakroczym położona jest w województwie mazowieckim, w powiecie nowodworskim. Powierzchnia gminy ogółem wynosi 71,42 km². Gmina obejmuje miasto Zakroczym oraz 17 sołectw. Siedzibą władz samorządowych gminy Zakroczym jest miasto Zakroczym.

Gminę Zakroczym zamieszkują 5904 osoby, wśród których 3002 stanowią kobiety, natomiast 2902 mężczyźni (dane z ewidencji ludności Urzędu Miejskiego w Zakroczymiu stan na dzień 31.12.2019 r.), w tym:

- obszar miejski zamieszkuje 3107 osób,
- obszar wiejski zamieszkuje 2797 osób.

Jak wynika z danych statystycznych na przestrzeni ostatnich lat liczba mieszkańców systematycznie się zmniejsza, co spowodowane jest między innymi ujemnym przyrostem naturalnym oraz coraz większą emigracją zarobkową.

Zadania z zakresu pomocy społecznej oraz kreowanie lokalnej polityki na terenie gminy Zakroczym koordynuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakroczymiu. Jest on inicjatorem działań o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Tabela 1. Liczba osób objętych pomocą społeczną (opracowano na podstawie danych ze sprawozdań resortowych GOPS w Zakroczymiu)

ROK	2017	2018	2019
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	402	450	438
Procent rodzin korzystających z pomocy społecznej w stosunku do	6,68	7,40	7,42

liczby mieszkańców			
--------------------	--	--	--

Tabela 2. Przyczyny udzielania wsparcia rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej (dane GOPS w Zakroczymiu za 2019 r.)

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	269	435
Bezdomność	7	7
Potrzeba ochrony macierzyństwa	18	53
w tym : wielodzietność	5	23
Bezrobocie	166	322
Niepełnosprawność	101	140
Długotrwała lub ciężka choroba	117	188
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	10	35
Przemoc w rodzinie	25	52
Alkoholizm	4	4
Zdarzenie losowe	1	5

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Zgodnie z ustawą, wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie zdolności do wypełniania tych funkcji.

Zadaniem ustawowym gminy jest wprowadzenie asystenta rodziny do bezpośredniej pracy z rodziną przeżywającą trudności. Asystent zajmuje się wyłącznie pracą z rodziną w środowisku. Celem jego pracy jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Zadaniowy czas pracy asystenta rodzinnego służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny. Po zakończeniu współpracy z rodziną zostaje ona objęta monitoringiem przez kolejne 3 miesiące.

W gminie Zakroczym zatrudniony jest jeden asystent rodziny. Dane w zakresie wsparcia rodzin przez asystenta rodziny przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w latach 2017-2019

Rodziny	Rok		
	2017	2018	2019
Ogółem	12	14	11
Liczba dzieci w rodzinie	25	25	20

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy również współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Gmina wspólnie z powiatem ponosi koszty pobytu dzieci. Według stanu na 31 grudnia 2019 r. w pieczy zastępczej przebywa 7 dzieci, z tego 4 dzieci w spokrewnionej rodzinie zastępczej, 2 dzieci w rodzinie zastępczej niezawodowej.

Analizując sytuację rodzin mających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej należy podkreślić, iż na przestrzeni 5 lat, żadne dziecko z gminy Zakroczym nie zostało odebrane rodzinie i umieszczone w pieczy zastępczej. Praca asystenta z rodzinami daje rezultaty. Ponadto asystent rodziny podejmuje współpracę z rodzinami, których dzieci znajdują się pod pieczą zastępczą i prowadzi działania na rzecz ich jak najszybszego powrotu do rodziny.

IV. Cele Programu

Cel główny: *Stworzenie systemu wsparcia rodzin biologicznych oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych.*

Zadania

1. Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodzin.
2. Zapewnienie rodzinom mającym trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej wsparcia i pomocy asystenta rodziny.
3. Szeroka współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny.
4. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej poprzez wprowadzenie w rodzinie asystenta rodziny.
5. Podejmowanie działań w celu podniesienia poziomu społecznej świadomości dotyczącej roli rodziny jako podstawowego środowiska funkcjonowania człowieka.

V. Odbiorcy Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022

1. Dzieci i młodzież z rodzin z problemem dysfunkcji lub z rodzin zagrożonych dysfunkcją,
2. Rodzice i opiekunowie przeżywający trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
3. Mieszkańcy gminy Zakroczym.

VI. Oczekiwane rezultaty z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022

1. Ograniczenie liczby dzieci trafiających do instytucjonalnych form pieczy zastępczej.
2. Zwiększenie współpracy różnych grup społecznych, instytucji i organizacji pozarządowych działających w obszarze wspierania dziecka i rodziny.
3. Podniesienie kwalifikacji zawodowych zatrudnionych asystentów rodzin poprzez udział w szkoleniach, kursach oraz samokształceniu.
4. Zwiększenie kompetencji wychowawczych i samodzielności życiowych rodziców objętych wsparciem asystenta rodziny.

VII. Zadania realizowane w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022

Harmonogram realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 został przedstawiony w formie poniższej tabeli.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki
Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących				
1.	Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami, analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc	GOPS	2020-2022	Liczba rodzin z dysfunkcją objętych wsparciem GOPS (dane z wywiadów środowiskowych)
2.	Praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie	GOPS	2020-2022	Liczba rodzin objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej
3.	Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego m.in. pedagogicznego, prawnego, psychologicznego	GOPS, Gminny Punkt Konsultacyjny Pomocy Psychologicznej i Terapeutycznej w Zakroczymiu, PCPR w Nowy Dworze Maz, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nowym Dworze Maz.	2020-2022	Liczba osób skierowanych do udzielenia pomocy w formie poradnictwa
4.	Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, placówką wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych	GOPS	2020-2022	Liczba wspólnych spotkań roboczych
5.	Motywowanie rodzin do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. skorzystanie z poradnictwa psychologicznego, terapii, regularnych spotkań z psychologiem	GOPS, GZI, GKRPA	2020-2022	Liczba osób, z którymi przeprowadzono rozmowy motywujące
6.	Dążenie do reintegracji rodzin dzieci, które zostały umieszczone w pieczy zastępczej	GOPS, GZI, GKRPA, placówki oświatowe, PCPR	2020-2022	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, liczba dzieci, które wróciły do rodziny.
7.	Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych pomocy asystenta rodziny	GOPS	2020-2022	Liczba rodzin objętych asystenturą

8.	Współfinansowanie zgodnie z ustawą pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	Gmina Zakroczym GOPS	2020-2022	Liczba umieszczonych dzieci
Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka				
9.	Zapewnienie pomocy materialnej rodzinom ubogim	GOPS	2020-2022	Liczba rodzin i dzieci objętych pomocą
10.	Objęcie dożywianiem wszystkich potrzebujących dzieci	GOPS	2020-2022	Liczba dzieci korzystających z posiłków
11.	Organizacja wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci z rodzin najuboższych	GOPS	2020-2022	Liczba dzieci korzystających z wypoczynku
12.	Organizacja spotkań integracyjnych (wigilia , Dzień Dziecka) we współpracy z placówką wsparcia dziennego	GOPS, stowarzyszenie	2020-2022	Liczba dzieci korzystających ze świetlicy
Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców				
13.	Szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodzin przeżywających trudności	GOPS	2020-2022	Liczba przeprowadzonych diagnoz
14.	Kierowanie osób uzależnionych na leczenie	GOPS, GKRPA	2020-2022	Liczba osób skierowanych na leczenie
15.	Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego w rozwiązywanie problemu przemocy w rodzinie	GOPS, GZI	2020-2022	Liczba założonych i zamkniętych niebieskich kart
16.	Organizacja szkoleń i spotkań dla rodziców w ramach wspierania funkcji opiekuńczo-wychowawczych	GOPS, GZI	2020-2022	Liczba osób biorących udział w spotkaniach
17.	Udział pracowników socjalnych i asystentów rodzin w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną	Pracownicy socjalni, asystenci rodziny	2020-2022	Liczba osób biorących udział
18.	Realizacja projektów unijnych na rzecz wspierania rodziny	GOPS, organizacje pozarządowe	2020-2022	Liczba osób biorących udział w projekcie
19.	Wspierania działalności placówki wsparcia dziennego	GOPS	2020-2022	Liczba dzieci objętych wsparciem , liczba inicjatyw

VIII. Zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodzin na terenie gminy Zakroczym

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakroczymiu
2. Urząd Gminy w Zakroczymiu
3. Gminny Zespół Interdyscyplinarny działający przy GOPS w Zakroczymiu
4. Posterunek Policji w Zakroczymiu

5. Placówki oświatowe z terenu gminy Zakroczym
6. Nowodworskie Centrum Medyczne
7. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zakroczymiu
8. Organizacje pozarządowe i instytucje kościelne
9. Sąd Rejonowy w Nowym Dworze Maz.
10. Kuratorzy sądowi
11. Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Maz.

IX. Źródła finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny są:

- 1) środki własne gminy;
- 2) dotacje z budżetu państwa;
- 3) środki unijne.

X. Monitoring przebiegu Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zakroczymiu będzie corocznie przedkładał Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji programu i osiągniętych efektów w rocznym sprawozdaniu z działalności Ośrodka.

Monitoring Programu będzie odbywał się poprzez coroczną ocenę i analizę skuteczności podejmowanych działań.

Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakroczymiu przy współpracy z następującymi instytucjami:

- 1) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 2) Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym,
- 3) Posterunkiem Policji w Zakroczymiu,
- 4) placówkami oświatowymi i kulturowymi,
- 5) sędziami i kuratorami Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego w Nowym Dworze Maz.,
- 6) zakładami opieki zdrowotnej,
- 7) organizacjami pozarządowymi,
- 8) asystentami rodziny oraz rodzinami wspierającymi.

UZASADNIENIE

Zgodnie z treścią art.176 pkt.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań gminy należy opracowanie i realizacja 3 – letnich programów wspierania rodziny.

Zadaniem programu wspierania rodziny jest zapobieganie dysfunkcji rodziny poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę i dzieci, w taki sposób aby była w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Pomoc powinna mieć na celu podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych poszczególnych członków rodziny, poprawę jakości życia, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.

Aby skutecznie zapobiegać dysfunkcji rodziny konieczne jest zaangażowanie wszystkich instytucji, które wspierają rodzinę.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.